

Begreppet hemvist i asylärenden

RS/026/2021

Fastställelsebeslut: RA/058/2021			Version 1.0
Beslutsdatum: 2021-03-12			
Gäller för: hela myndigheten			
Gäller från och med: 2021-03-12			
Datum för revidering	Version	Avsnitt som reviderats	Beslutsbeteckning
ange datum	nummer	innehåll	XX/XXX/XXXX
ange datum	nummer	innehåll	XX/XXX/XXXX

Fakta om rättsliga ställningstaganden

Rättsliga ställningstaganden utgör Migrationsverkets uttalanden om hur en författning bör tolkas och är styrande för myndighetens medarbetare. De beslutas av chefen för rättsavdelningen.

Rättsliga ställningstaganden förs in i en särskild dokumentserie, RS-serie. Dokumentserien är gemensam för hela myndigheten. Beslut om fastställande, ändringar och upphävande av ett rättsligt ställningstagande förs in i beslutsdokumentserien för chefen för rättsavdelningen.

Innehållsförteckning

Fakta om rättsliga ställningstaganden	1
Sammanfattning.....	3
1. Syfte och bakgrund	3
2. Gällande rätt.....	4
3.Rättslig bedömning	4
3.1 Prövning mot hemlandet	4
3.2 Internflykt	5
3.3 Prövning mot del av hemlandet	5
3.4 Vad innebär det att skyddsbehovet provas mot den del av hemlandet där sökanden tidigare bott?	6
3.4.1 Hemvistbegreppet utanför asylrätten	6
3.4.2 Hemvistbegreppet i svensk asylprövning.....	6
3.4.3 Är hemvisten stad/ort, region eller provins?	6
3.4.4 Vilka krav ställer vi på hemvist i ett asylärende?	7
3.4.4.1 Ursprungsorten är huvudregeln.....	7
Exempel 1:	8
Exempel 2:	8
3.4.4.2 Om den sökande bosatt sig i ny stad eller ort i hemlandet.....	9
Exempel 3:	9
3.4.4.3 Kan det finnas mer än en hemvist i hemlandet?	10
3.4.4.4 Om sökanden inte har bott i hemlandet eller om den åberopade hemvisten i hemlandet inte görs sannolik	10
3.4.4.5 Om det inte finns en hemvist ska riskbedömningen ske mot hela landet.....	11
Exempel 4:	11
3.4.5. Angående utredningen i det enskilda ärendet	11
Bilaga.....	12

Sammanfattning

Riskbedömningen i ett asylärende ska göras i förhållande till den plats sökanden kommer ifrån. Detta är sökandens hemvist i asylrättsligt hänseende. Det är i normalfallet en stad eller ort som utgör hemvist. Om sökanden är skyddsbehövande mot denna plats måste det utredas och bedömas om sökanden är skyddad i någon annan del av landet, dvs. om det finns ett internt flyktalternativ. Bevisbördan för att det finns ett sådant skydd ligger på Migrationsverket. Ett internt flyktalternativ finns vanligtvis inte tillgängligt inom den region eller provins där sökandens hemvist finns.

En hemvist upphör inte med anledning av att det har gått lång tid sedan sökanden bodde där. Hemvisten upphör inte heller för att sökanden inte längre har någon anknytning till staden eller orten.

En hemvist kan upphöra och ersättas av en annan hemvist om sökanden bosatte sig i en annan stad eller ort innan han eller hon lämnade hemlandet. Beroende på omständigheterna i det enskilda fallet kan den nya staden eller orten uppfylla kriterierna för att betraktas som ny hemvist. I ett sådant fall ska riskbedömningen initialt göras mot denna plats.

Det saknas en hemvist i asylrättsligt hänseende om sökanden aldrig har bott i hemlandet. Detsamma gäller i fall då sökanden inte gör den återopade hemvisten sannolik.

Konsekvensen av att det inte finns någon hemvist i asylrättsligt hänseende blir att frågan om internflykt aldrig aktualiseras. Det är sökanden som då har bevisbördan för att han eller hon är skyddsbehövande i förhållande till hela hemlandet.

1. Syfte och bakgrund

Det här rättsliga ställningstagandet ger vägledning i frågan om mot vilken del av hemlandet en sökandes skyddsbehov ska prövas.

En stor andel av de asylärenden som handläggs rör sökande från länder där det pågår interna stridigheter. Ofta varierar säkerhetsläget inom landet. Vidare är det vanligt med sökande som inte har bott i hemlandet på mycket lång tid. I en del fall har den sökande inte alls bott i hemlandet.

Från den operativa verksamheten har frågor uppkommit kring hur riskbedömningen ska göras. Vilken rättslig betydelse har begreppet hemvist i asylärenden och vad har hemvisten för betydelse för bedömningen av om det finns ett internt flyktalternativ?

Kan en hemvist upphöra om den sökande inte längre har någon anknytning till en stad eller ort? När ska skyddsbehovet bedömas mot en hemvistort och när ska bedömningen ske gentemot hela landet?

Det finns stöd och vägledning kring hur hemvisten ska utredas. Det saknas dock en definition av vad hemvist är. Gällande rätt är oklar. Inom asylrätten är begreppet hemvist inte definierat vare sig i Sverige eller internationellt. För att åstadkomma en enhetlighet i hanteringen finns det därför skäl att ge vägledning till verksamheten.

Detta ställningstagande tar inte upp utredning och bedömning av en sökandes identitet. Vad en sökande kan berätta om sin uppgivna hemort kan vara en viktig del i utredningen av en persons identitet, i synnerhet när det saknas identitetshandlingar. Uppgifterna om var sökanden bott är dock inte en del av identitetsbegreppet.¹

2. Gällande rätt

Se bilaga.

3. Rättslig bedömning

3.1 Prövning mot hemlandet

När Migrationsverket prövar om sökanden behöver skydd görs det i förhållande till personens hemland.² Sökandens hemland är det land där han eller hon är medborgare. För en statslös person är hemlandet det land där sökanden tidigare haft sin vanliga vistelseort.³ Det är enbart efter en prövning gentemot hemlandet som en person kan få skydd som flykting eller annan skyddsbehövande.⁴

¹ Se rättslig styrning angående utredning och prövning av identitet och medborgarskap samt hemvist och vanlig vistelseort i asylärenden och rättslig styrning angående sannolik identitet i asylärenden.

² MIG 2007:12. I *skyddsgrundsdirektivet* (Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU av den 13 december 2011 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet (omarbetning) benämns detta *ursprungsland*. Se artikel 2 n).

³ Se MIG 2018:3 och rättslig styrning angående prövningen av ansökningar om asyl från statslösa personer efter Migrationsöverdomstolens avgörande MIG 2018:3

⁴ MIG 2012:20 och MIG 2013:8.

3.2 Internflykt

En förutsättning för att det ska föreligga ett skyddsbehov gentemot hemlandet är att det inte finns ett internt flyktalternativ. Det går inte att komma fram till att en asylsökande är i behov av skydd utan att först bedömt om han eller hon kan bosätta sig på någon annan plats i hemlandet. Vid skyddsbedömningen ska således möjligheten till skydd i hemlandet vara uttömd.⁵

3.3 Prövning mot del av hemlandet

Principen om internflykt innebär att riskbedömningen för en sökande som utgångspunkt ska göras i förhållande till den del av hemlandet personen kommer ifrån.⁶ Det måste göras en framtidsytande bedömning av de skäl som sökanden anfört gentemot denna del av hemlandet.⁷

Det är sökanden som ska göra sannolikt att han eller hon är i behov av skydd. Sökanden behöver emellertid inte göra sannolikt att ett skyddsbehov föreligger mot hela hemlandet, utan vanligtvis räcker det att skyddsbehovet kan göras sannolikt gentemot den stad eller ort sökanden kommer ifrån.⁸

Enligt EU-domstolen ska prövningen göras gentemot den sökandes *verkliga destination* vid ett återsändande.⁹ Den sökandes *verkliga destination* är vanligtvis den sökandes ursprungsregion (*region of origin*).¹⁰ Detta är alltså den del av hemlandet där sökanden tidigare bott.

Bevisbördan skiftar beroende på om det är fråga om prövning i förhållande till sökandens ursprungsregion eller någon annan del av landet. Det är därför viktigt att utreda var i hemlandet den sökande bott och därmed mot vilken del av hemlandet som riskbedömningen initialt ska göras.

⁵ Prop. 1996/97:25 s. 101, prop. 2005/06:6 s. 28, prop. 2009/10:31 s. 135 och MIG 2013:2.

⁶ European asylum support office (EASO), Qualification for international protection (directive 2011/95/EU), A judicial analysis, December 2016, avsnitt 1.8.1.1.

⁷ EU-domstolens dom i målet *Elgafaji*, C-465-07 p. 40; Tyskland, Högsta Federala Förvaltningsdomstolen, *BVerwG 10 C 9.08*, 14 juli 2009, avsnitt 17-18; *Hathaway, James C och Foster, Michelle*, The law of refugee status, 2014, s. 339.

⁸ MIG 2009:4; *UNHCR guidelines* on international protection: "Internal flight or relocation alternative" within the context of Article 1 A (2) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol relating to the status of refugees, 2003-07-23, avsnitt 6, lifos 24828; *Hathaway, James C.* "Internal Protection/Relocation/Flight Alternative as an Aspect of Refugee Status Determination." M.Foster, coauthor. In *Refugee Protection in International Law: UNHCR's Global Consultations on International Protection*, edited by E. Feller et al., 357-417. Cambridge: Cambridge Univ. Press, 2003, s. 366 f.

⁹ *Elgafaji*, p. 40

¹⁰ *BVerwG 10 C 9.08*, avsnitt 17-18; Tyskland, Högsta Federala Förvaltningsdomstolen, *BwervG 10 B 22.12*, 14 november 2012, avsnitt 7; Österrike, Konstitutionsdomstolen, *VfGH 12.03.2013, U1674/12*, avsnitt 2.1.

3.4 Vad innebär det att skyddsbehovet provas mot den del av hemlandet där sökanden tidigare bott?

3.4.1 Hemvistbegreppet utanför asylrätten

Hemvist (domicil) är ett internationellt vedertaget begrepp som används inom många juridiska discipliner. Innebörden och betydelsen av begreppet skiljer sig däremot åt. Inom internationell privat- och processrätt används begreppet för att fastställa vilket lands lag som ska tillämpas. I lagen om svenskt medborgarskap ställs krav på ett visst antal år av legal hemvist i Sverige för att medborgarskap ska kunna beviljas. Det används även inom skatterätt och utskökningsrätt.

3.4.2 Hemvistbegreppet i svensk asylprövning

I svensk asylprövning används vanligtvis begreppet hemvist för att beskriva den ort mot vilken riskbedömningen initialt ska göras.¹¹ Begreppsanvändningen är emellertid inte konsekvent. Migrationsöverdomstolen har i avgöranden även använt begreppen *anknytning*, *vistats i*, *härstammar från*, *hemorten*, *hemmahörande i* och *kommer från den delen av*.¹²

Oaktat de olika begreppen står det av rättsfallen klart att utredning och bedömning av hemvist, med innebörden att klargöra i förhållande till vilken del av ett land riskbedömningen initialt ska göras, är en nödvändig del av prövningen av ett asylärende. I det följande kommer därför begreppet hemvist att användas i denna betydelse.¹³

3.4.3 Är hemvisten stad/ort, region eller provins?

En riskbedömning ska göras i varje enskilt ärende. Om det finns ett skyddsbehov i förhållande till hemlandets myndigheter, finns det normalt inte ett internt flyktalternativ.¹⁴

I andra fall kan det förhålla sig så att en sökande riskerar skyddsgrundande behandling från en aktör som inte har koppling till hemlandets myndigheter. Det blir då aktuellt att titta på hur långt detta hot sträcker sig och om sökanden kan få skydd i någon annan del av landet.¹⁵

Riskbedömningen innebär att en bedömning görs av en sökandes möjlighet att återvända till sin hemstad eller hemort. I denna bedömning ingår risker sökanden kan utsättas för på resvägen i hemlandet på väg till denna plats.¹⁶

¹¹ MIG 2008:20, MIG 2011:4, MIG 2011:8, MIG 2012:5, MIG 2014:1, UM 1119-06. Se även REG 99-04.

¹² MIG 2007:22, MIG 2007:33 II, MIG 2008:39, MIG 2009:4, MIG 2011:15 MIG 2014:20, UM 10483-10 och UM 10509-10.

¹³ Frågan är om det är riktigt att använda begreppet hemvist i detta avseende. Begreppet (domicil) har inte använts i internationella avgöranden eller avgöranden från andra nationella domstolar. Och som vi har sett är Migrationsöverdomstolen inte konsekvent i sin begreppsanvändning. Hemvist får emellertid anses vara ett vedertaget begrepp inom svensk asylrätt. Som vi har sett används det relativt frekvent av Migrationsöverdomstolen. Detsamma är fallet för migrationsdomstolarna och Migrationsverket. Sålunda finns det fog för att använda begreppet för att i ett enskilt ärende klargöra mot vilken del av hemlandet riskbedömningen initialt ska göras.

¹⁴ UNHCR Guidelines, avsnitt 13-14.

¹⁵ Jfr situationen i MIG 2009:4.

¹⁶ Jfr rättslig styrning angående säker resväg i asylärenden.

Huvudregeln är alltså att personen ska ha möjlighet att återvända till den stad eller ort där man tidigare bott. Oavsett om det är fråga om att bedöma skyddsbehov mot hemvisten eller relevansen av ett internt flyktalternativ är det fråga om att komma fram till om personen är skyddad någonstans i landet. Det ska då vara fråga om ett varaktigt skydd som kan ligga till grund för att personen kan bosätta sig på en plats utan risk för skyddsgrundande behandling.¹⁷

En sökande som riskerar skyddsgrundande behandling i en stad eller ort i en viss region, kan därför i normalfallet inte hänvisas till ett internt flyktalternativ i samma region eller provins.¹⁸ På samma sätt går det i normalfallet inte heller att komma fram till att en sökande som är skyddsbehövande gentemot sin hemort kan vara skyddad i en ort belägen i närheten om det inte finns starka skäl att anta att aktören som utövar förföljelsen inte kan nå den sökande på den nya platsen.

Sammanfattningsvis utgör hemvist i asylrättsligt hänseende den stad eller ort sökanden kommer ifrån och det är mot denna plats riskbedömningen initialt ska göras. Skyddsbehov får då i normalfallet anses föreligga mot hela den aktuella regionen eller provinsen. Undantag skulle kunna bli aktuellt om den sökande kan få myndighetsskydd i någon del av regionen. Då finns ett relevant internt flyktalternativ. Detta borde dock endast bli aktuellt i undantagssituationer.

3.4.4 Vilka krav ställer vi på hemvist i ett asylärende?

3.4.4.1 Ursprungsorten är huvudregeln

Vi har ovan kommit fram till att hemvist i asylrättsligt hänseende är den stad eller ort där sökanden tidigare bott. Vilka rättsliga överväganden ska då göras i det enskilda ärendet? Eftersom det saknas avgöranden i Migrationsöverdomstolen, Europadomstolen och EU-domstolen som särskilt tar upp rättsfrågan, är det nödvändigt att också söka vägledning från andra länders domstolar samt i internationell doktrin.

Om sökanden endast har bott i en stad eller ort i hemlandet ska riskbedömningen göras mot den platsen. Detta är sökandens *verkliga destination* vid ett återvändande.¹⁹ Det saknar betydelse om det var länge sedan sökanden bodde där eller om sökanden bott i ett annat land under lång tid. Det finns inte stöd i något avgörande eller i doktrin för att en hemvist i hemlandet upphör på grund av att det har förflutit lång tid sedan sökanden bodde där.²⁰ Det finns inte heller något tydligt rättsligt stöd för att komma fram till att en hemvist kan upphöra med anledning av att sökanden vid prövningstillfället saknar anknytning i form av familj eller släkt på platsen.²¹ Tvärtom talar den tolkning som andra länders domstolar gjort av *Elgafaji* för att ett sådant synsätt kan leda helt fel.

¹⁷ UNHCR Guidelines, avsnitt 18

¹⁸ Undantag kan bli aktuellt om den sökande kan få erforderligt skydd från myndigheterna. Då kan avståndet mellan en ny vistelseort för den sökande och förföljarnas vistelseort ha mindre betydelse, se MIG 2008:39.

¹⁹ Se avsnitt 3.3.

²⁰ MIG 2007:22; Tyskland, Högsta Federala Förvaltningsdomstolen, *BwervG, 10 C 15.12*, 31 januari 2013, avsnitt 14.

²¹ *BwervG 10 B 22.12* och *VfGH 12.03.2013, U1674/12*, avsnitt 2.1.

Det är inte ovanligt att en person saknar anknytning till den uppgivna hemvisten på grund av att hans eller hennes familj, liksom sökanden själv, tvingats fly därifrån. Att i dessa fall inte göra den initiala riskbedömningen mot den platsen utan istället mot hela landet eller en annan stad eller ort i hemlandet, skulle lägga ett orimligt beviskrav på personen. En grundläggande princip är att sökanden ska göra sannolikt att det finns ett skyddsbehov gentemot hemvisten och att bevisbördan sedan går över till myndigheten. Denna grundläggande asylrättsliga princip skulle riskera att sättas ur spel genom att låta anknytningen till en viss plats spela en avgörande roll vid prövningstillfället.²²

Det är alltså fortfarande i förhållande till den stad eller ort där sökanden tidigare bott, som riskbedömningen initialt ska göras. Detta även om sökanden endast bott på platsen under sina första levnadsår och det gäller även om personen är ett ensamkommande barn.²³ Om sökandens familj och släkt befinner sig i en annan stad eller ort kan denna plats endast bli aktuell att pröva skyddsbehovet mot inom ramen för en internflyktsbedömning.

Exempel 1:

En kvinna gör sannolikt att hon är medborgare i Irak. Hon gör sannolikt att hon är född i Mosul och att hon har bott där under sina första två levnadsår. Hon har därefter bott i ett annat land, Syrien, fram tills hon flydde till Sverige.

Ansökan prövas mot hemlandet Irak och med utgångspunkt i förhållandena i Mosul. Då sökanden gjort sannolikt att hon har bott i den staden, ska riskbedömningen göras mot den orten. Om skyddsbehov finns måste det utredas om det finns ett internt flyktalternativ.

Exempel 2:

Ett ensamkommande barn gör sannolikt att han är medborgare i Afghanistan. Han gör sannolikt att han har bott i Helmand innan han lämnade Afghanistan. Vid prövningstillfället har sökanden ingen familj eller släkt kvar i Helmand. Sökandens föräldrar bor i Kabul.

I aktuellt ärende är det Helmand som utgör plats i hemlandet mot vilket riskbedömningen ska göras. Helmand är barnets hemvist och om barnet är i behov av skydd gentemot Helmand får man pröva om bland annat Kabul utgör ett internt flyktalternativ.²⁴

²² Det är därför viktigt att inte dra för vittgående slutsatser av Migrationsöverdomstolens bedömning avseende den sökandes hemvist och anknytning i avgörandet MIG 2017:6. Henvist eller prövning mot viss del av landet utgör inte den centrala rättsfrågan i målet och de avgöranden som finns där denna rättsfråga är i centrum pekar i en annan riktning, se VfGH 12.03.2013, U1674/12, avsnitt 2.1; BwervG 10 B 22.12, avsnitt 7; BwervG, 10 C 15.12, avsnitt 14-16.

²³ VfGH 12.03.2013, U1674/12, avsnitt 2.1

²⁴ Henvist i asylrättsligt hänseende rör endast frågan om uppehållstillstånd enligt 5 kap. 1 § utlänningslagen (2005:716), dvs. uppehållstillstånd p.g.a. skyddsbehov. Ett ensamkommande barn som inte har skyddsbehov mot hemvisten och som har föräldrar på annan ort i hemlandet än på hemvisten kan vanligtvis återvända dit. Det ordnade mottagandet i hemlandet kan finnas på annan plats i hemlandet än på den asylrättsliga hemvisten. Ett avvisnings- eller utvisningsbeslut av en person som saknar skyddsskäl ska verkställas till hemlandet och då kan verkställighet ske dit där det ordnade mottagande finns.

3.4.4.2 Om den sökande bosatt sig i ny stad eller ort i hemlandet

Om en sökande innan han eller hon lämnade hemlandet har lämnat hemstaden eller hemorten och begett sig till en annan stad eller ort och bosatt sig där, kan den senare staden eller orten anses vara hemvisten och den plats mot vilken riskbedömningen ska göras.

Det väsentliga är om sökanden gjort den platsen till sitt huvudsakliga hem och varit stadigvarande bosatt där.²⁵

Vid denna bedömning bör omständigheter såsom sökandens bostadsförhållanden, familj och eventuellt arbete beaktas. De omständigheter som beaktas när det gäller vilket land en statslös tidigare haft sin vanliga vistelseort, kan utgöra vägledning även vid denna bedömning.²⁶ Vistelsens längd är i sig inte avgörande, utan viktigare är den faktiska etableringen på orten genom exempelvis familj, arbete och skolgång. Kortvariga vistelser i form av inneboende hos släktingar eller vistelse på hotell ger inte en sådan koppling till stad eller ort att ursprungsorten förlorar betydelse som hemvist. Anledningen till flytten från den tidigare hemorten är en viktig omständighet, då en transitort för en sökande på flykt i normalfallet inte grundar hemvist. Att sökanden tvingats bort från hemorten utesluter dock inte att den senare orten kan bli sökandens nya hemvist i asylrättsligt hänseende. Om sökanden stadigvarande bosatt sig på en ny ort och det uppstått en avsikt att stanna kvar under en överskådlig framtid, bör den nya staden eller orten betraktas som sökandens asylrättsliga hemvist.²⁷

Huruvida en ny hemvist i asylrättsligt hänseende uppstått för en sökande i hemlandet är något som får bedömas utifrån omständigheterna i det enskilda fallet. En noggrann utredning måste göras.

Exempel 3:

Sökanden gör sannolikt att hon är medborgare i Somalia. Hon är född i Mogadishu och bodde där fram till år 2010. På grund av hot flyttade hon till Gaalkayo i Puntland. Där bodde och arbetade sökanden fram till år 2014 då hon lämnade hemlandet.

Här måste omständigheterna utredas noga. Om sökanden, oaktat vad som föranledde flytten dit, etablerat sig i Gaalkayo och det uppstått en avsikt att kvarstanna där under överskådlig tid, utgör denna ort kvinnans hemvist. I sådana fall är Gaalkayo inte en transitort utan kvinnans nya hemvist. Om hon är i behov av skydd gentemot Gaalkayo får man pröva om bland annat Mogadishu utgör ett internt flyktalternativ.

²⁵ BwervG, 10 C 15.12, avsnitt 14, MIG 2011:9, EASO, avsnitt 1.8.1.1. Se även Europadomstolen, Sufi och Elmi mot Förenade Kungariket (ansökan nr 8319/07 och 11449/07), 2011-06-28.

²⁶ Se MIG 2018:3. I domen anges att prövningen av en statslös persons skyddsskäl bör i så stor utsträckning som möjligt likna den prövning som sker för personer med medborgarskap. Om en statslös asylsökande har vistats i flera länder innan ankomsten till Sverige bör prövningen som regel ta sin utgångspunkt i det land där sökanden senast vistades innan ankomsten hit. Om detta land ska anses vara den sökandes tidigare vanliga vistelseort får bedömas utifrån en sammantagen prövning av dennes anknytning till landet. Har den asylsökande en sådan relation till det landet att det kan betraktas som dennes tidigare vanliga vistelseort ska skyddsskälerna bedömas i förhållande till detta land.

²⁷ BwervG, 10 C 15.12, avsnitt 14 och EASO, avsnitt 1.8.1.1.

En sammanvägning av samtliga omständigheter i ärendet måste göras för att komma fram till vilken som är den sökandes hemvist. Det blir en bedömning i varje enskilt fall.

3.4.4.3 Kan det finnas mer än en hemvist i hemlandet?

Mer än en hemvist i asylrättsligt hänseende skulle kunna bli aktuellt. Men det är endast då en sökande parallellt verkligen har två hemorter och han eller hon på båda orter har arbete, bostad med mera och jämnt fördelar sin tid mellan de båda orterna. Detta är dock fråga om ett undantagsfall och torde endast förekomma i ytterst få ärenden.

3.4.4.4 Om sökanden inte har bott i hemlandet eller om den återopade hemvisten i hemlandet inte görs sannolik

Om en sökande aldrig har bott i hemlandet finns det ingen hemvist i asylrättslig mening. Det saknas stöd i praxis för att tolka in att man även i ett sådant fall ska göra den initiala prövningen av skyddsbehovet mot exempelvis sökandes föräldrars ursprungsregion. Visserligen använder Migrationsöverdomstolen begreppet *anknytning* i en del fall, men det rör personer som någon gång har bott i hemlandet.²⁸ I avsnitt 3.4.4.1 ovan har också argumenterats för att det saknas tydligt rättsligt stöd för att beakta anknytningen i detta avseende. I doktrin talas det förutom om ursprungsregion (*region of origin*), om den sökandes hemområde/hemregion (*home area/home region*).²⁹ I ett par rättsfall från Europadomstolen talas om den sökandes tidigare vistelseort (*former residents offormer place of residence*).³⁰ Terminologin som använts indikerar att det ska röra sig om en plats där en sökande har bott.

Mot den bakgrunden krävs det att en sökande har bott i hemlandet för att det ska finnas en hemvist i asylrättsligt hänseende. Saknas hemvist bör skyddsskäl prövas mot hemlandet i sin helhet.

Situationen kan uppstå att en sökande inte gör sannolikt sin uppgivna ursprungsregion i hemlandet.³¹ De skyddsskäl som återopas mot denna ort bedöms då normalt som inte sannolika.³²

²⁸ MIG 2007:22 och MIG 2017:6.

²⁹ EASO, avsnitt 1.8.1.1; Hathaway, James C, s. 366; Hathaway, James C och Foster, Michelle, s. 339.

³⁰ Europadomstolen, R.B.A.B m.fl. mot Nederländerna (ansökan nr 7211/06), 2016-06-07;

Europadomstolen, A.A. m.fl. mot Sverige (ansökan nr 34098/11), 2014-07-24.

³¹ Angående vilka utredningsåtgärder som kan vidtas, se rättslig styrning angående utredning och prövning av identitet och medborgarskap samt hemvist och vanlig vistelseort i asylärenden.

³² Migrationsöverdomstolens avgörande den 21 juni 2012, mål nr UM 10483-10 och 10509-10 (ej refererade).

3.4.4.5 Om det inte finns en hemvist ska riskbedömningen ske mot hela landet

Om det saknas en hemvist i hemlandet eller om ingen hemvist bedöms sannolik, ska riskbedömningen göras mot hela landet.³³ Detta innebär att frågan om internflykt inte blir aktuell i ett sådant ärende. Bevisbördan övergår aldrig på Migrationsverket, utan sökanden måste göra sannolikt att det inte finns någon del av hemlandet där han eller hon kan få skydd.

I dessa ärenden sker en riskbedömning mot den del eller delar av hemlandet där det finns bäst förutsättning för ett återvändande.

Exempel 4:

En man är medborgare i Afghanistan, men har bott i Iran hela sitt liv. Mannen gör sannolikt att han har släkt i Ghazni.

Det saknas en hemvist i hemlandet Afghanistan. Riskbedömningen ska göras mot Afghanistan i sin helhet och frågan om ett internt flyktalternativ kan inte bli aktuellt i ärendet.

3.4.5. Angående utredningen i det enskilda ärendet

För närmare vägledning kring vilka utredningsåtgärder som kan vidtas vid utredning av hemvist, se rättslig styrning angående utredning och prövning av identitet och medborgarskap samt hemvist och vanlig vistelseort i asylärenden.

Varje ärende ska utredas efter dess beskaffenhet utifrån kriterierna i 7 § förvaltningslagen (1986:223).

Detta innebär att utredningen kring en sökandes hemvist i hemlandet kan behöva bli olika djup beroende på ärendets beskaffenhet. I ärenden med sökande från länder där det är ett svårt säkerhetsläge blir det vanligtvis mycket viktigt med en grundlig utredning kring hemvist. Å andra sidan kan frågan ha mindre betydelse om en sökande, oaktat var han eller hon haft sin hemvist i hemlandet, inte har tillräckliga skäl för asyl. Om rekvisiten i bestämmelserna om skyddsbehov i utlänningslagen ändå inte är uppfyllda kan en djupare utredning kring hemvisten bli onödig. Hemvisten kan också få mindre betydelse i fall där sökanden gör sannolikt att det finns ett skyddsbehov från hemlandets myndigheter. Detta med anledning av att det då oftast inte finns ett relevant internt flyktalternativ.³⁴

³³ MIG 2017:6 samt UM 10483-10 och 10509-10.

³⁴ UNHCR Guidelines, avsnitt 13-14.

Bilaga till RS/026/2021

Gällande rätt m.m.**Skyddsgrundsdirektivet****Artikel 2****Definitioner**

I detta direktiv gäller följande definitioner:

n) ursprungsland: det land eller de länder där en person är medborgare eller, i fråga om statslösa personer, tidigare haft sin vanliga vistelseort.

Artikel 8**Internt skydd**

1. Medlemsstaterna får som ett led i bedömningen av en ansökan om internationellt skydd besluta att en sökande inte är i behov av internationellt skydd om han eller hon i en del av ursprungslandet

a) inte känner någon välgrundad fruktan för förföljelse eller löper någon verklig risk för att lida allvarlig skada, eller

b) har tillgång till skydd mot förföljelse eller allvarlig skada enligt definitionen i artikel 7,

och han eller hon på ett säkert och lagligt sätt kan resa till och beviljas rätt till inresa i den delen av landet och rimligen kan förväntas bosätta sig där.

Internationella avgöranden***EU-domstolens dom i målet Elgafaji, C-465-07 (stora avdelningen), 2009-02-17***

40. Det ska vidare tilläggas att följande omständigheter kan beaktas vid den individuella bedömningen av en ansökan om alternativt skydd enligt artikel 4.3:

– Det urskillningslösa våldets geografiska utbredning samt den sökandes verkliga destination om han eller hon återsänds till det aktuella landet, såsom framgår av artikel 8.1 i direktivet.

Europadomstolen, Sufi och Elmi mot Förenade Kungariket (ansökan nr. 8319/07 och 11449/07), 2011-06-28

Båda sökande hade sitt ursprung i en annan del av Somalia än Mogadishu. Den ene i Qoryoley och den andre i Hargeisa. Europadomstolen gör prövningen med utgångspunkt i förhållandena i Mogadishu, vilket den brittiska domstolen gjort. Internflyktsbedömningar görs sedan gentemot de båda ursprungsstäderna.

Utdrag ur avgörandet:

300. The Government also noted that the first applicant purported to originate from Qoryoley, a small town to the south of Mogadishu in an area currently controlled by al-Shabaab. In light of this and all the other recent information, the Government submitted that the level of risk likely to be faced by him if he were to travel from Mogadishu into central or southern Somalia, and in particular to his hometown, was not sufficient to constitute a breach of Article 3 of the Convention.

301. In view of its findings at paragraph 249, above, the Court finds that if the first applicant were to remain in Mogadishu, there would be a real risk that he would be subjected to Article 3 ill-treatment.

302. As the first applicant originates from Qoryoley, the Court accepts that he might have close family who could support him there. However, the town is currently under the control of al-Shabaab and, as the first applicant arrived in the United Kingdom in 2003, when he was only sixteen years old, the Court considers that there is a real risk he would be subjected to Article 3 ill-treatment by al-Shabaab if he were to attempt to relocate there.

303. The evidence submitted to the Court does not suggest that he has family elsewhere in southern and central Somalia. Consequently, as he could not safely travel to Qoryoley, it is likely that he would find himself in an IDP settlement such as the Afgooye Corridor or in a refugee camp such as the Dadaab camps. The Court has already found that the conditions in these camps are sufficiently dire to reach the Article 3 threshold and it notes that the first applicant would be particularly vulnerable on account of his psychiatric illness.

304. The Court therefore concludes that the removal of the first applicant to Mogadishu would violate his rights under Article 3 of the Convention.

(...)

308. Moreover, the Government submitted that even if the second applicant would face a real risk of ill-treatment contrary to Article 3 of the Convention if returned to Mogadishu, he was unlikely to face a similar level of risk if he were to be returned to Hargeisa, the place of his birth. In this regard, the Government noted that the Operational Guidance Note of July 2010 indicated that people could travel by air between Mogadishu and

Hargeisa issued with removal directions to Mogadishu rather than Hargeisa, where those originating from Somaliland have in the past been directly returned. The fact that they have chosen not to do so appears to contradict their assertion that he would be admitted there.

(...)

312. Accordingly, the Court is not satisfied that the second applicant could travel to Hargeisa, gain admittance and settle there. It therefore concludes that the removal of the second applicant to Mogadishu would also violate Article 3 of the Convention.

Europadomstolen, A.A. m.fl. mot Sverige (ansökan nr 34098/11), 2014-07-24

69. In these circumstances, the Court is satisfied that the assessment made by the Swedish authorities, that the applicants must have been former residents of Somaliland before they left Somalia, was adequate and sufficiently supported by domestic materials as well as by materials originating from other reliable and objective sources.

Europadomstolen, R.B.A.B. m.fl. mot Nederländerna (ansökan nr 7211/06), 2016-06-07

48. The Government also emphasized that in all three asylum procedures the applicants had failed to establish their identity, origin, education history and former place of residence in Sudan. Given that the practice of FGM in Sudan was much more common in the North than in the South, the applicants had therefore not convincingly demonstrated that the fourth applicant risked being subjected to FGM.

Migrationsöverdomstolen

I det följande redovisas utdrag ur domar kring tillämpningen om internflykt samt utdrag ur domar i mål där frågan om hemvist får betydelse för hur riskbedömningen görs.

MIG 2007:12

Detta innebär att verket/domstolarna först har att bedöma om sökanden gjort sin identitet och sitt uppgivna medborgarskap eller hemland sannolik.

(...)

I en prövning av en asylansökning måste som ovan nämnts alltid initialt bedömas om sökanden gjort sin identitet och sitt ursprung sannolik, bl.a. för att fastställa vilket eller vilka länder ansökan skall prövas mot.

MIG 2007:22

A lämnade Irak redan år 1981. Den enda del av landet som han har **anknytning** till är Babilprovinsen. Migrationsverket har anfört att denna provins är ett av de mest oroliga områdena i hela Irak. För att anses som skyddsbehövande i övrigt med stöd av 4 kap. 2 § första stycket 2 utlänningslagen skall det finnas ett orsakssamband mellan de övergrepp som utlänningslagen riskerar att utsättas för och de svåra motsättningar som finns i hemlandet (se prop. 2004/05:170 s. 274).

Med hänsyn till att förhållandena i Babilprovinsen för närvarande är särskilt svåra, finner Migrationsöverdomstolen att A skulle kunna ha rätt till i vart fall tidsbegränsat uppehållstillstånd i Sverige som skyddsbehövande i övrigt med stöd av 4 kap. 2 § första stycket 2 på grund av svåra motsättningar i hemlandet trots att han lämnade Irak redan år 1981.

MIG 2007:33 II

B-G har anfört att de **vistats i Kosovo** ända fram till avresan till Sverige. Migrationsöverdomstolen finner inte skäl att ifrågasätta familjens uppgifter i detta hänseende. Vad Migrationsverket åberopat i form av en anonym anmälan föranleder inte någon annan bedömning.

Migrationsverket och migrationsdomstolen har funnit att B-G är att anse som flyktingar gentemot Kosovo och att det inte kan begäras att de återvänder dit. Kosovo är en provins i Serbien. Migrationsverket har emellertid bedömt att B-G, såsom etniska serber och medborgare i f.d. statsförbundet Serbien och Montenegro, kan återvända till någon annan del av hemlandet.

Fråga är således om B-G trots att de inte har någon särskild anknytning till annan del av Serbien, kan använda sig av internflykt.

Enligt svensk och internationell praxis görs vid flyktingskapsbedömningen en prövning av de risker utlännningen löper vid en avvisning till hemlandet eller någon del därav, och därmed också av det behov av skydd som han eller hon har. En person anses inte riskera förföljelse, och alltså inte vara flykting, om han eller hon kan få ett effektivt skydd i någon del av hemlandet. Vid flyktingskapsbedömningen skall således möjligheten till skydd i hemlandet vara uttömt (jfr MIG 2007:9 och SOU 2006:6 s. 103 f.).

MIG 2008:20

Migrationsverket har hos Migrationsöverdomstolen gjort gällande att A inte har styrkt sin identitet eller att han skulle ha sin afghanska **hemvist** i Ghazniprovinsen. Det bör dock noteras att A redan på ett tidigt stadium efter ankomsten till Sverige under den inledande asylutredningen förklarat att han är hazar och att han kommer från Jaghoriområdet i provinsen Ghazni. Dessa uppgifter har han vidhållit. Ingenting i målet har kommit fram som ger anledning att nu ifrågasätta uppgifterna. Migrationsöverdomstolen har således vid sin prövning att utgå från att A kommer från Ghazniprovinsen.

MIG 2008:39

Migrationsöverdomstolen finner inte skäl att ifrågasätta att A, B och C **härstammar från** den norra delen av Albanien. Deras behov av skydd ska prövas mot Albanien i dess helhet.

(...)

Hon hyser således en välgrundad fruktan för att hon, om hon återvänder till norra Albanien, skulle komma att utsättas för sådan förföljelse på grund av kön som utgör grund för flyktingskap.

(...)

En utlänning är emellertid inte i behov av internationellt skydd om det beträffande en del av ursprungslandet inte finns någon välgrundad fruktan för förföljelse eller någon verklig risk för att lida allvarlig skada, och utlänningen rimligen kan förväntas uppehålla sig i den delen av landet. Under sådana förhållanden har utlänningen ett internt flyktalternativ (jfr punkt 91 i UNHCR:s handbok om förfarandet och kriterierna vid fastställande av flyktingars rättsliga ställning samt artikel 8 i skyddsgrundsdirektivet). Migrationsverket och domstolarna har således att pröva om det är rimligt att tillämpa ett internflyktsalternativ.

(...)

Såvitt framgår av utredningen i målet måste således anses att det finns ett effektivt skydd mot förföljelse i Albanien. Vid denna bedömning har avståndet mellan en ny vistelseort för den förföljde - där sådant skydd finns - och förföljarnas vistelseort ingen avgörande betydelse.

MIG 2009:4

Flyktingskap och skyddsbehov gentemot **hemorten**

(...)

Migrationsöverdomstolen har härfter att gå vidare och bedöma om A är att anse som skyddsbehövande i övrigt enligt 4 kap. 2 § utlänningslagen.

I målet är ostridigt att A på **hemorten** är utsatt för hot från kommandanten B. Hans uppgifter strider inte heller mot allmänt kända fakta och berättelsen är sammanhängande och präglas inte av motstridiga uppgifter. A:s egen utsaga om vad som hänt honom och hans familj i hemlandet ska därför ligga till grund för Migrationsöverdomstolens bedömning. Mot bakgrund av vad A anfört samt utredningen i målet i övrigt anser Migrationsöverdomstolen att han får anses ha gjort sannolikt att han hyser en välgrundad fruktan för att vid ett återvändande till **hemorten** utsättas för sådan behandling eller bestraffning som avses i 4 kap. 2 § första stycket 1 utlänningslagen.

(...)

Migrationsverket har bevisbördan för att det föreligger ett internt flyktalternativ som gör att utlänningen inte kan anses vara i behov av internationellt skydd (jfr UNHCR:s Guidelines on International Protection: "Internal Flight or Relocation Alternative" within the context of article 1 A (2) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol relating to the Status of Refugees, avsnitt III. A. 33-34).

Beroende på anledningen till att utlänningsen är skyddsbehövande gentemot **hemorten** och beroende på situationen i det aktuella landet, ställs det olika krav på den utredning som Migrationsverket presenterar för att verket ska anses ha uppfyllt sin bevisbörda. Migrationsöverdomstolen finner att det företrädesvis får ankomma på Migrationsverket att identifiera det område i hemlandet som skulle kunna utgöra ett internt flyktalternativ i det enskilda fallet (jfr a.a. avsnitt II. A. 6).

MIG 2011:4

Han har också genom de svar som han lämnat på olika frågor gjort sannolikt att han haft sin **hemvist** där. Migrationsöverdomstolen finner därför inte anledning att ifrågasätta att A kommer från Mogadishu i Somalia. Hans asylskäl ska därför prövas mot Mogadishu och Somalia.

MIG 2011:8

Den sökande kom från Somaliland, men flydde till Kismayo. Hon bodde i det området i cirka sju år. Prövningen har gjorts med utgångspunkt i sökandens hemvist i Kismayo. Det finns inget närmare övervägande från Migrationsöverdomstolen om att ursprungsorten i Somaliland istället skulle utgöra hemvist. I samband med bedömning av det interna flyktalternativet kommer man fram till att Somaliland inte utgör ett relevant flyktalternativ då hotbilden finns där och det saknas ett effektivt myndighetsskydd.

Inom asylrätten är det en grundläggande princip att det är den asylsökande som ska göra sitt behov av internationellt skydd sannolikt. Därav följer att sökanden också måste göra sin identitet sannolik (jfr MIG 2007:9). Den första fråga som Migrationsöverdomstolen sålunda har att ta ställning till är om A har gjort sin identitet och sin **hemvist** sannolik.

(...)

Med hänsyn till vad som framkommit hos underinstanserna och vid den muntliga förhandlingen hos Migrationsöverdomstolen får hon emellertid anses ha gjort sin bakgrund, klantillhörighet (Ashraf) och **hemvist** sannolika. Prövningen av hennes anförda asylskäl ska därför ske mot Kismayoområdet i södra Somalia.

MIG 2012:5

Migrationsdomstolen har mot bakgrund av A:s egna uppgifter och av genomförda språkanalyser, bedömt att han ska anses vara hemmahörande i norra Somalia. Domstolen ansåg dock att det inte fanns tillräckliga skäl för att pröva hans ansökan även mot Djibouti.

Migrationsöverdomstolen instämmer i migrationsdomstolens bedömning i denna del. Migrationsöverdomstolen utgår därför vid sin fortsatta prövning från att A ska anses ha haft sitt **hemvist** i norra Somalia.

MIG 2013:2

Frågan om ett internt flyktalternativ har berörts ett flertal gånger i förarbetena till svensk migrationslagstiftning. I prop. 2005/06:6 (s. 28) konstateras att det inre flyktalternativet, dvs. att den enskilde kan få skydd på en annan plats i hemlandet, är en internationellt vedertagen princip och att kravet på avsaknad av hemlandets skydd och frågan om det finns ett s.k. inre flyktalternativ ska bedömas på samma sätt oavsett vilken grund för förföljelse som är aktuell. I prop. 1996/97:25 (s. 101) framhålls vidare att vid inre oroligheter då inte hela landet är drabbat finns det ett inre flyktalternativ och i sådana fall föreligger självfallet inte något behov av fristad i Sverige. Slutligen anförs det i prop. 2009/10:31 (s. 135) att varken Genèvekonventionens eller utlänningslagens flyktningbegrepp innefattar en utlännings som har möjlighet att begagna sig av skydd i någon del av hemlandet.

Det är alltså en förutsättning för att ett skyddsbehov ska anses föreligga att det inte finns något internt flyktalternativ. Därav följer också att det måste ingå i prövningen av om en person är flykting eller skyddsbehövande att ta ställning till om personen ifråga skulle kunna få skydd på en annan plats i hemlandet. Att en sådan prövning ska göras får även anses följa av Sveriges internationella åtaganden inom området. Det går därmed inte att komma till slutsatsen att en asylsökande är i behov av internationellt skydd utan att ha beaktat dennes möjlighet att bosätta sig på annan plats inom sitt hemlands territorium.

MIG 2014:1**5.2. Identitet och hemvist**

(...)

Vad gäller A:s uppgivna **hemvist** gör Migrationsöverdomstolen ingen annan bedömning än den som underinstanserna har gjort.

MIG 2014:20

Av utredningen i målet framgår att A är sunnimuslim från Baniyas. Dessa uppgifter lämnade A redan vid sin ursprungliga ansökan om uppehållstillstånd 2009.

Migrationsöverdomstolen anser inte att det finns anledning att ifrågasätta denna del av hans berättelse. Frågan är om detta, med hänsyn till den nuvarande situationen i Baniyas i Syrien, är tillräckligt för att A ska betraktas som flykting.

Mot denna bakgrund anser Migrationsöverdomstolen att A, genom kombinationen av de uppgifter han lämnat om sin religiösa tillhörighet och **hemort**, gjort sannolikt att han hyser en välgrundad fruktan för förföljelse på grund av tillskriven politisk uppfattning.

MIG 2017:6

Det är ostridigt att D H är hazar och medborgare i Afghanistan, att han bott i princip hela sitt liv i Iran och att han inte har något nätverk i Afghanistan.

Migrationsöverdomstolen instämmer därför i underinstansernas bedömning att han **saknar särskild anknytning till någon del** av Afghanistan och att hans åberopade skyddsskäl därmed ska prövas mot hela Afghanistan.

Migrationsöverdomstolens avgörande den 2 oktober 2007, mål nr UM 1119-06

I en prövning av en asylansökning måste alltid initialt bedömas om sökanden gjort sin identitet och sin **hemvist** sannolik, bl.a. för att fastställa vilket eller vilka länder ansökan skall prövas mot (jfr MIG 2007: 12).³⁵

(...)

Då deras trovärdighet brister i fråga om identiteterna finner Migrationsöverdomstolen inte heller att de lyckats göra sina etniciteter och sin **ursprungliga hemvist** sannolik.

På grund av sökandenas medborgarskap och då prövning mot något annat land inte kan komma i fråga i målet skall deras ansökningar prövas mot f.d. statsförbundet Serbien och Montenegro.

Migrationsöverdomstolens avgörande den 21 juni 2012, mål nr UM 10483-10 och 10509-10

UM 10483-10

Migrationsöverdomstolen konstaterar inledningsvis att x inte har åberopat några handlingar till stöd för sin identitet eller den uppgivna **hemvisten** i DRK (provinsen Orientale) och inte heller till styrkande av sina skyddsskäl. I likhet med migrationsdomstolen drar Migrationsöverdomstolen – mot bakgrund av hennes egna uppgifter i kombination med resultatet av den vidtagna språk- och kunskapsanalysen – slutsatsen att inte har gjort sannolikt att hon är hemmahörande i staden i provinsen Orientale. Hon har däremot gjort sannolikt att hon har sitt ursprung i DRK och hennes skyddsbehov ska därför prövas i förhållande till hela det landet.

(...)

X hävdar att hon är hemmahörande i provinsen Orientale, som ligger i nordöstra delen av DRK. Hon hävdar vidare att hon blivit utsatt för gruppvåldtäkter och tortyr under de tio dagar hon påstår sig ha varit frihetsberövad i sitt hemland. Som framgår ovan har Migrationsöverdomstolen emellertid redan konstaterat att skyddsbehov ska prövas i förhållande till hela DRK av det skälet att hon inte har gjort sannolikt att hon är **hemmahörande** i den nordöstra delen av landet.

³⁵ Värt att notera här är att Migrationsöverdomstolen i MIG 2017:12 inte alls använder sig av begreppet hemvist i sitt avgörande utan *hemland*. I MIG 2007:12 var det just mot vilket land skyddsbehovet skulle prövas som avsågs och inte mot vilken del av land.

UM 10509-10

Hon får emellertid anses ha gjort sannolikt att hon har sitt ursprung i DRK. Hennes skyddsbehov ska därför prövas mot det landet. Med hänvisning till vad som framkommit i underinstanserna – i synnerhet de varierande uppgifter hon lämnat om sina vistelser i städer i skilda delar av DRK, inklusive i provinsen Orientale, och informationen rörande hennes politiska engagemang, i kombination med resultatet av den vidtagna språkanalysen – instämmer Migrationsöverdomstolen i migrationsdomstolens bedömning att hennes skyddsbehov ska prövas i förhållande till Kinshasa och städer belägna i västra delen av DRK

(...)

X hävdar att hon är **hemmahörande** i Y i provinsen Orientale, som ligger i nordöstra delen av DRK. Hon hävdar vidare att hon blivit utsatt för tortyr och sexuella övergrepp av soldater under de tre månader år 2008 hon påstår sig ha varit frihetsberövad i sitt hemland. Som framgår ovan har Migrationsöverdomstolen emellertid redan konstaterat att hennes skyddsbehov ska prövas i förhållande till Kinshasa och i västra delen av DRK. X skyddsbehov prövas i förhållande till Kinshasa, DRK:s huvudstad i provinsen Kinshasa, och en stad i provinsen Bas-Congo. I dessa provinser råder det för närvarande varken väpnad konflikt eller andra svåra motsättningar. Hon kan därför inte heller betraktas som övrig skyddsbehövande.

Utlänningsnämnden, REG 99-04

Ingen av de handlingar som A och B har ingivit styrker deras identitet. Handlingarna måste emellertid beaktas vid bedömningen av deras **hemvist** och etniska tillhörighet. Enligt utredningen talar A och B förutom ryska även tjetjenska och de har kunnat redogöra för förhållandena i Tjetjenien. Såväl Migrationsverket som UN har gjort bedömningen att makarna är etniska tjetjener från X. Det har inte framkommit något i ärendet som ger anledning att ifrågasätta detta.

I Tjetjenien får för närvarande anses råda en inre väpnad konflikt av det slag som åsyftas i 3 kap. 3 § första stycket 2 UtIL. Vad som framkommit i ärendet visar att A och B inte kan återvända till Tjetjenien på grund av denna konflikt. A och B är därmed att anse som skyddsbehövande i övrigt enligt 3 kap. 3 § första stycket 2 UtIL.

I frågan om personer från Tjetjenien kan beredas skydd i andra delar av Ryska federationen hänvisar UN i sin överlämnandeskrivelse till olika rapporter från mänskliga rättighetsorganisationer om situationen för ryska medborgare från Tjetjenien som vistas i andra delar av Ryska federationen. Den syn på det inre flyktalternativet, för dessa personer, som framkommer i rapporteringen vinner också stöd av UNHCR:s bedömning. Det s.k. inre flyktalternativet måste därför tillämpas med stor försiktighet för ryska medborgare från Tjetjenien.

Vägledande avgöranden från andra länders domstolar

Tyskland, Högsta federala förvaltningsdomstolen, BVerwG 10 C 9.08, 14 juli 2009

Domen finns tillgänglig i sin helhet på engelska via följande länk:

[Bundesverwaltungsgericht | Decisions in Asylum, Immigration Law and Citizenship](#)

Sökande från Irak. Behöver skydd på grund av den allmänna situationen i Irak. Handlar om tillämpningen av artikel 15 (c) i skyddsgrundsdirektivet. Domstolen återförvisade målet och konstaterade bland annat:

17. If an armed conflict with the described density of risk does not exist nationwide, however, as a rule an individual threat will come under consideration only if the conflict extends to the Complainant's region of origin, to which he will typically return. The European Court of Justice likewise speaks in its decision of 17 February 2009 about the foreigner's 'actual destination' in returning to the country of origin (op. cit., Marginal No. 40).

An armed conflict outside the foreigner's region of origin can be taken into consideration only by exception. If there is a regionally limited conflict outside his region of origin, the foreigner must show substantial grounds for believing that a return to his region of origin is not possible for him, and only a return specifically to the danger zone would come under consideration (see Article 2 (e) of the Directive).

18. If it is found that in the region to be considered in his case, an individual threat to the Complainant is to be assumed because of an exceptionally high level of general danger within a situation of armed conflict, it must furthermore be examined whether the Complainant could find internal protection in accordance with Article 8 of the Directive in other parts of Iraq where such dangers do not exist.

Tyskland, Högsta federala förvaltningsdomstolen, BVerwG, 10 B 22.12, 14 november 2012

Domen finns inte tillgänglig på engelska. En sammanfattning på engelska finns tillgänglig via följande länk:

[Germany - Federal Administrative Court, 14 November 2012, 10 B 22.12 | European Database of Asylum Law](#)

Avgörandet gäller en sökande från Ghazni i Afghanistan. Domstolen konstaterar att en sökande är alternativt skyddsbehövande då den väpnade konflikten är avgränsad till en specifik del av ursprungslandet och riskerar skyddsgrundande behandling vid ett återvändande dit. Från den engelska sammanfattningen:

It is the actual target location to which the foreign national intends to return which is relevant in the case of a non-countrywide armed conflict. With regard to the question of which region is to be considered as the target location to which a foreign national could return, this depends neither on which region a neutral observer would reasonably choose nor on which region the foreign national concerned may subjectively choose. The court generally decides that the target location in the case of expulsion should be the region of origin of the claimant to which the latter would typically return. Deviation from the rules may not be granted, however, by the fact that the foreign national is faced with danger in his region of origin which should be covered by subsidiary protection.

If the region of origin of the foreign national cannot be considered as a target location due to the danger presented there, he may only be referred to another region of the country according to the requirements of Article 8 of the Qualification Directive.

Tyskland, Högsta federala förvaltningsdomstolen BVerwG, 10C 15, 31 Januari 2013

Domen finns tillgänglig i sin helhet på engelska via följande länk:

[Bundesverwaltungsgericht | Decisions in Asylum, Immigration Law and Citizenship](#)

Sökande från Helmand i Afghanistan. Den sökande hade innan han lämnade hemlandet bott i Kabul. Underinstansen ansåg att den sökande kunde återvända till Kabul, vilket var det enda möjliga stället för återvändande. Domstolen återförvisade målet och anförde bland annat följande:

8. (...) In the review required for the prohibition of deportation under

Section 60 (7) sentence 2 of the Residence Act as to whether an armed conflict prevails at the Complainant's actual destination in the event of a return to Afghanistan, the court below did not base its reasoning on the Complainant's region of origin, but on conditions in Kabul, as the only possible deportation destination at present.

(...)

13. The findings of fact required for this prohibition of deportation – which transposes the requirements under Article 15 (c) of Directive 2004/83/EC (now: Article 15 (c) of Directive 2011/95/EU) – may also be met if the armed conflict does not extend to the entire territory of the state concerned (judgment of 24 June 2008, *op. cit.* – para. 25). In this case, the point of reference for the prognosis of danger is the foreigner's actual destination in the event of a return. This, as a rule, is the foreigner's region of origin, to which he will typically return (judgment of 14 July 2009 – BVerwG 10 C 9.08 – BVerwGE 134, 188 – para. 17 with reference to ECJ, judgment of 17 February 2009 – Case C-465/07, *Elgafaji* – NVwZ 2009, 705, para. 40).

14. The court below correctly took this factor into consideration. It did not, however, examine whether an armed conflict prevails in the Complainant's region of origin, but instead based its decision on conditions in Kabul as the only possible deportation destination at present, because the Complainant did not wish to, and would not, return to Helmand under any circumstances. As this Court has already viewed as settled, in its decision of 14 November 2012 (BVerwG 10 B 22.12 – juris at 7), the question of which region should be considered the destination for a foreigner's return depends neither on which region an unbiased observer would reasonably decide for, nor which region the foreigner concerned desires from his subjective viewpoint.

In particular, a deviation from the rule cannot be justified on the grounds that the foreigner is threatened in his region of origin with the dangers from which Section 60 (7) sentence 2 of the Residence Act is supposed to protect him.

This is evident, if only from the systematic connection of the prohibitions on deportation under Union law with the provisions on internal protection (Article 8 of Directive 2004/83/EC; in future: Article 8 of Directive 2011/95/EU). If the region of origin is out of the question as a destination because of the danger threatening the foreigner there, he may be expelled to another region of the country only subject to the restrictive requirements of Article 8 of Directive 2004/83/EC.

The concept of the 'actual destination of return' is therefore not a merely empirical concept that is to be based on what is actually the most probable or subjectively desired region of return. As Section 60 (7) sentence 2 of the Residence Act concerns protection from dangers from an armed conflict – which need not necessarily be nationwide – in the country of origin, 'origin' takes on particular significance as an identifying characteristic and feature of reasonable expectation in deciding the location of the (presumed) actual return. Therefore a divergence from the region of origin also cannot be justified on the grounds that owing to an armed conflict, the foreigner has lost his personal connection with his region of origin, for example because family members have been killed, or because they as well have left these territories. Likewise, to the extent that the waning subjective tie to the region of origin is justified by circumstances that are the indirect consequences of an armed conflict (e.g., impairment of the social and economic infrastructure, lasting deterioration of the supply situation), and that it is a reasonable attitude not to desire to return to the region of origin for lack of a basis for earning a living and future prospects, this region still fundamentally retains its relevance for a consideration regarding rights of protection. However, one can in any case not (or no longer) base one's considerations on the region of origin if the foreigner has broken off his connections with that region even before leaving the country, irrespectively of the circumstances that triggered flight, and settled in another region of the country with the aim of living there for the foreseeable future. By such a voluntary breaking of ties, the region of origin loses its significance as an identifying characteristic and feature of reasonable expectation, and therefore is no longer to be considered as a basis for the prognosis of danger under Section 60 (7) sentence 2 of the Residence Act.

15. The term ‘the actual destination of the applicant’ used by the European Court of Justice – ECJ – (judgment of 17 February 2009, op. cit., para. 40) may be interpreted in this manner without submitting the matter to the ECJ for a preliminary decision. Although it is true that the ECJ did not provide a conclusive definition of the term in its judgment of 17 February 2009, the interpretation developed here takes account of the purpose of the provisions for internal protection, and consequently complies with the ECJ’s requirement that national law should be interpreted, as far as possible, in the light of the wording and the purpose of the Directive in order to achieve the result pursued by the latter and thereby comply with Article 249 (3) of the EC Treaty (now: Article 288 Treaty on the Functioning of the European Union) (ECJ, judgment of 17 February 2009, op. cit., para. 42).

16. According to the above principles, the judgment by the court below does not conform to Federal law because in determining the existence of an internal armed conflict, the court did not examine conditions in the Complainant’s region of origin, but rather based its opinion on the situation in Kabul as the likely destination of a deportation. But it is not evident from the findings of the court below that before leaving Afghanistan, the Complainant had settled permanently in a region other than Helmand.

To be sure, he and his life-companion initially went to Kabul (and later to his sister in Iran). But by his account, this was done solely for fear of his companion’s father; the judgment of the court below contains no findings as to the duration and the further circumstances of their residence in Kabul. The considerations by the court below concerning why the Complainant did not wish to return, and would not return, to Helmand, do not dispense with the relevance of the home region in the prognosis of danger where there is an armed conflict.

**Österrike, Verfassungsgerichtshof (Konstitutionsdomstolen), VfGH
12.03.2013, U1674/12**

Domen finns inte tillgänglig på engelska. En sammanfattning på engelska finns tillgänglig via följande länk:

<http://www.asylumlawdatabase.eu/en/case-law/austria-constitutional-court-12-march-2013-u167412>

Avgörandet gäller ett ensamkommande barn från Baghlan i Afghanistan. Underinstansen prövade mot Kabul och konstaterade att det saknades ett skyddsbehov. Man menade att den sökande kunde få hjälp av släkt i Kabul. Konstitutionsdomstolen återförvisade målet. Från den engelska sammanfattningen:

The grounds for the decision were that the Applicant, originating from the Province of Baghlan, would not be under any threat from the Afghan security forces in Kabul. In addition, in Kabul he would be able to count on the support of his relatives living in Kabul or in Pakistan. The Applicant was a young, healthy man or in any case able to work, with a relatively high level of education for Afghanistan.

With regard to the assessment for granting subsidiary protection, the Constitutional Court referred to the fact that the risk forecast should be based on the actual destination of the Applicant. If the region of origin of the Applicant does not come into consideration as a destination owing to the threat there, he can only be expelled to another region of the country by taking account of the general circumstances there and his personal circumstances. The Asylum Court had paid insufficient attention so far to this, in particular as, according to the Applicant, it was not possible for relatives to provide support in Kabul.

Övriga rättskällor

UNHCR, Handbok om förfarandet och kriterierna vid fastställandet av flyktingars rättsliga ställning

91. Frukten för förföljelse behöver inte alltid avse hela medborgarskapslandets territorium. Vid etniska konflikter eller svåra oroligheter innefattande förhållanden såsom inbördeskrig, kan förföljelse av en specifik etnisk eller nationell grupp förekomma endast i en del av landet.

I sådana situationer kommer en person inte att uteslutas från möjligheten att erhålla flyktingskap endast på grund av att han kunde ha sökt tillflykt i en annan del av det landet, om det under rådande omständigheter inte hade varit rimligt att förvänta sig av honom att göra detta.

UNHCR, Guidelines on International Protection: "Internal Flight or Relocation Alternative" within the Context of Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol relating to the Status of Refugees, 2003-07-23

6. The 1951 Convention does not require or even suggest that the fear of being persecuted need always extend to the *whole* territory of the refugee's country of origin. The concept of an internal flight or relocation alternative therefore refers to a specific area of the country where there is no risk of a well-founded fear of persecution and where, given the particular circumstances of the case, the individual could reasonably be expected to establish him/herself and live a normal life.

5. Consequently, if internal flight or relocation is to be considered in the context of refugee status determination, a particular area must be identified and the claimant provided with an adequate opportunity to respond.

(...)

13. The need for an analysis of internal relocation only arises where the fear of being persecuted is limited to a specific part of the country, outside of which the feared harm cannot materialise. In practical terms, this normally excludes cases where the feared persecution emanates from or is condoned or tolerated by State agents, including the official party in one party States, as these are presumed to exercise authority in all parts of the country. Under such circumstances the person is threatened with persecution countrywide unless exceptionally it is clearly

established that the risk of persecution stems from an authority of the State whose power is clearly limited to a specific geographical area or where the State itself only has control over certain parts of the country.

14. Where the risk of being persecuted emanates from local or regional bodies, organs or administrations within a State, it will rarely be necessary to consider potential relocation, as it can generally be presumed that such local or regional bodies derive their authority from the State.

The possibility of relocating internally may be relevant only if there is clear evidence that the persecuting authority has no reach outside its own region and that there are particular circumstances to explain the national government's failure to counteract the localised harm.

(...)

18. It is not sufficient simply to find that the original agent of persecution has not *yet* established a presence in the proposed area. Rather, there must be reason to believe that the reach of the agent of persecution is likely to remain localised and outside the designated place of internal relocation.

(...)

38. The concept of internal flight or relocation alternative is not explicitly referred to in the criteria set out in Article 1A(2) of the 1951 Convention. The question of whether the claimant has an internal flight or relocation alternative may, however, arise as part of the holistic determination of refugee status.

EASO, Qualification for international protection (directive 2011/95/EU). A judicial analysis, December 2016

Tillgänglig via följande länk:

<https://www.easo.europa.eu/sites/default/files/public/Article-15c-Qualification-Directive-201195EU-A-judicial-analysis.pdf>

Utdrag ur avsnitt 1:8:

1.8.1.1. The **existence of a safe area in the country of origin** is a central element of the notion of internal protection as set out in Article 8. The first criterion of safety as stipulated in Article 8(1)(a) relates to the condition that an applicant 'has no well-founded fear of being persecuted or is not at real risk of suffering serious harm' in that part of the country of origin (Section 1.8.1.1.1, pp. 74). Alternatively, Member States may determine that an applicant is not in need of international protection if in a part of the country of origin, he/she 'has access to protection against persecution or serious harm as defined in Article 7' under the terms of Article 8(1)(b) (Section 1.8.1.1.2, pp. 75).

It is important to underline that the concept of internal protection is based on a distinction being made between a person's home area and an alternative part or

parts of the country. When identifying the home area, the strength of the applicant's connections with this area needs to be assessed and relevant factors in assessing this will include whether the applicant subsequently lived in and settled in another part or parts of the country before departure. In cases where close connections have been established with a new area, that will ordinarily be taken to be that person's home area, rather than that person's area of birth and upbringing.

Hathaway, James C och Foster, Michelle, The law of refugee status, Cambridge University Press, Second edition, 2014

Avsnitt 4.3. tar upp bedömningen av det interna flyktalternativet. Utdrag:

First, is the proposed site of internal protection *in fact* accessible to the applicant? Second, does it provide an antidote to the well-founded fear of being persecuted identified in the applicant's place of origin? (s. 334).

Without an understanding of the risk and the degree to which state protection is or is not available in the home region, how is it possible to determine whether protection against those risks can be negated in any proposed alternative area?" (s. 339).

Hathaway, James C. "Internal Protection/Relocation/Flight Alternative as an Aspect of Refugee Status Determination." M.Foster, coauthor. In Refugee Protection in International Law: UNHCR's Global Consultations on International Protection, edited by E. Feller et al., 357-417. Cambridge University Press, 2003.

Skriften innehåller en utförlig analys kring vilken bedömning som måste göras av det interna flyktalternativet. Tillgänglig via följande länk:

[Refworld | Internal Protection/Relocation/Flight Alternative as an Aspect of Refugee Status Determination](#)

Utdrag:

It is crucial to understand, however, that the analysis shifts significantly once it has already been established that a person has a well-founded fear of being persecuted in his or her home area (region 'A'), which of course implies that the State is unable or unwilling to protect the person in that region. (p. 366).